

Det kongelige finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:
15/764 - 1

Vår ref.:
HS

Dato:
3. juni, 2015

Høring – NOU 2015: 1 Produktivitet – grunnlag for vekst og velferd

Humankapitalen er samfunnets viktigste ressurs og selve grunnlaget for vekst i produktiviteten. I Norge har vi lyktes med å forvalte humankapitalen godt, og den norske modellen med demokrati, partssamarbeid og tillit har vært et bærende element i dette. Modellen har gitt betydelige bidrag til veksten hittil, men vi skal ikke ta modellen for gitt. Den kommer ikke av seg selv og må aktivt opprettholdes og videreføres. Her er trepartssamarbeidet vesentlig.

For YS er vekst i produktiviteten selve grunnlaget for veksten i våre medlemmers reallønn. YS støtter derfor kommisjonens generelle anbefalinger for å opprettholde og øke samlet økonomisk velferd, forutsatt at hensynene til helse-, miljø- og etisk forsvarlig vekst ivaretas. Under disse forutsetninger er større krav til langsiktighet og mer vekt på resultater for viktige politikkområder i tråd med YS' syn.

Produktivitetsvekst forutsetter bred og reell medvirkning både fra ansatte og ledere. Denne medvirkningen bør skje både ved at ansatte som enkeltarbeidstakere involveres, og gjennom det lokale partssamarbeidet. Individuell påvirkning og innflytelse må ikke gå på bekostning av det lokale partssamarbeidet når det lokale partssamarbeidet sikrer en bred forankring til beste for virksomheten.

YS mener det er en stor styrke at myndighetene og partene i arbeidslivet er enig i virkelighetsbeskrivelsen av de økonomiske forhold og forutsetninger for vekst fremover. Oppfølging av kommisjonens arbeid må være gjenstand for bred drøfting og også forankres i trepartssamarbeidet. Dette innebærer at myndighetene, etter at høringen er gjennomført, inviterer partene til tidlige drøftelser med reell påvirkningsmulighet i det videre arbeid.

YS vil påpeke at rapporten og dens analyser brukes konstruktivt slik at det sikres bred støtte bak nødvendige reformer. For YS er rapporten et viktig innspill i arbeidet for å sikre oss det gode samfunn, med trygge lønnsomme arbeidsplasser og et fortsatt høyt velferdsnivå. Denne rapporten og den

Besøksadresse:

Lakkegata 23

Postadresse:

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.:

971 454 431

Telefon:

21 01 36 00

neste er viktige grunnlagsdokumenter for det videre trepartssamarbeidet om produktivitet i norsk økonomi. YS vil bidra konstruktivt inn i dette arbeidet.

YS er tilfreds med at kommisjonen viser til at en godt utdannet og omstillingsvillig arbeidsstyrke har bidratt til at Norge har lyktes godt med å omstille økonomien til skiftende omstendigheter. Vi vil peke på at uten den omstillingsvilje våre tillitsvalgte og medlemmer har vist, hadde denne omstillingen gått saktere, og med betydelig mer støy. YS har vært på banen i mange år for samarbeid og omstilling i arbeidslivet. For 15 år siden satte vi i gang et større prosjekt i samarbeid med Arbeidsforskningsinstituttet, og lagde en veileder i omstilling for tillitsvalgte.

Partene i trepartssamarbeidet er spesielt opptatt av arbeidslinjen, og at det skal bli lettere for de som står utenfor arbeidslivet å komme inn. YS vil peke på at kommisjonen slår fast at vi må innrette utdanning og arbeidsmarkedstiltak slik at vi både kan øke produktiviteten og inkludere flere i arbeidslivet. Det er kostbart å ha mange stående utenfor arbeidslivet. Inkludering øker ikke alltid den målbare produktiviteten, men det gir en stor velferdsgevinst når fler yter mer. Det er innbyggernes velferd som er det viktigste målet for politikk og økonomisk styring.

Krav om økt produktivitet kan føre til økte krav til arbeidsevne og fleksibilitet. Det kan medføre at flere får problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. For å sikre sysselsetting og benytte arbeidskraft til arbeidstakere som har redusert produktivitet, bør varig tilrettelegging og lønnstilkudd benyttes. Det skal ikke gå utover bedriftens lønnsomhet å ansette inkluderende.

Det må bli bedre samsvar mellom den kompetansen som tilbys og den som etterspørres. Skal man få flere av dem som i dag står utenfor til å komme innenfor, må man først og fremst tilpasse eller heve deres kompetanse. I årene fremover må IA-avtalen og arbeidsmiljøloven brukes for å hindre utstøting i arbeidslivet. For å redusere utstøting av utsatte grupper, må det satses mer på etterutdanning. Voksne må få rett og mulighet til å ta en ny fagutdanning hvis det ikke lenger er etterspørsel etter den kompetansen vedkommende har. For de unge er det viktig at de ikke presses inn i utdanningsløp som de ikke egentlig ønsker, og som heller ikke gir spesielt yrkesrettet kompetanse. Mange unge føler de må ta en lang teoretisk utdanning for å få jobb, mens de kanskje helst ville tatt en yrkesutdanning.

Som en ansvarlig arbeidstakerorganisasjon med medlemmer fra hele arbeidslivet vil YS bidra med kunnskap og erfaring og medvirke til nødvendige omstillinger. For oss er det viktig at omstillingskostnadene for den enkelte arbeidstaker ikke bagatelliseres. Det beste er en kontinuerlig forsiktig omstilling slik at sysselsettingen holdes høy og ledigheten lav. Det gir mindre vanskeligheter for de som rammes av arbeidsledighet, fordi det er under lav ledighet at det er letteste å finne seg nytt arbeid. Omstillinger er viktig for verdiskaping og velferd, men medfører store, personlige belastninger for dem som rammes av arbeidsledighet. Reformen kan få store uheldige fordelingsvirkninger. Derfor er det viktig å ha en

gjennomtenkt politikk både for den kontinuerlig pågående omstillingen som skjer i privat og i offentlig sektor, og at offentlige reformer blir solid utredet, planlagt og gjennomført. Reformen må føre til økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Arbeidsledighetstrygden, - forsikringsordningen mot å miste sin inntekt - er en viktig ordning som gjør omstillinger i økonomien mindre smertefulle for den enkelte. Vi vil her vektlegge at ledighetstrygden dermed også har en produktivitetshemmende side, og ikke bare er en utgiftspost for de offentlige budsjetter.

Den koordinerte lønnsdannelsen gir en makroøkonomisk gevinst. *Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi* (NOU 2013:13, *Holden-utvalget*) peker på utfordringene som det åpne arbeidsmarkedet i EØS-området skaper for lønnsdannelsen og produktivitetsveksten i Norge. Utvalget anbefaler tiltak for å beskytte institusjonene i den norske lønnsdannelsen, herunder allmenngjøring av tariffavtaler og tiltak for å opprettholde organisasjonsgraden i norsk arbeidsliv. YS slutter seg til dette og vil advare mot enkel tilgang til bruk av billig utenlandsk arbeidskraft, fordi dette på sikt kan svekke viktige trekk i arbeidsmarkedet og fortrenge produktivitetshemmende investeringer.

Innovasjon og entreprenørskap

Kommisjonens understreker viktigheten av å bygge nasjonal kompetanse og teknologi, og peker spesielt på samarbeidet mellom høyere utdanning, forskning/innovasjon og næringsliv. YS er enig i at dette er viktige relasjoner, men understreker at det også i det lokale, næringsrettede samarbeidet ligger en kime til ytterligere gevinster fra innovasjon. YS støtter for øvrig kommisjonens vurderinger i avsnitt 9.8.

Konkurransen og reguleringer

YS er langt på vei enig i kommisjonens diagnose på konkurransefeltet. Selv med de særnorske reguleringer av landbruk og fiske, og praktisk adgang til å anke politisk på konkurransesaker, har Norge en regulering på linje med våre handelspartnere.

YS tviler på om liberalisering av åpningstider i varehandelen vil øke produktiviteten. Konkurransen i varehandelen er svært forskjelligartet i ulike bransjer. Noen har økende problemer med lønnsomheten, mens andre har få aktører med stor markedsrett. Liberalisering av lukningsvedtektene, med adgang til å ha søndagsåpent, vil presse alle aktører til å holde åpent ut fra et konkurranseperspektiv selv om lønnsomheten for mange går ned. Det er ikke gitt at lengre åpningstid vil øke etterspørselen nok til at lønnsomheten holdes oppe. Hensynene til bedriftsøkonomisk lønnsomhet, samfunnsøkonomisk effektivitet og et godt arbeidsliv må sees i sammenheng. Tilgjengelighet av varer og tjenester må balanseres mot et godt og sunt arbeidsliv og en sunn konkurranse. Lengre åpningstider vil gripe inn i mange av våre medlemmers arbeidssituasjon og fritid, og i den grad lengre åpningstider svekker lønnsomheten, vil eksisterende arbeidsplasser kunne gå tapt.

Bank og finanstjenester er en sentral del av samfunnets infrastruktur og en viktig forutsetning for økonomisk utvikling. Finansnæringen har vært gjennom store omstillinger, men står overfor videre omstillinger både nasjonalt og internasjonalt. Finansnæringen skal stimulere fremvekst av nye og eksisterende bedrifter, i distriktene og i sentrale strøk. Næringen har behov for næringspolitikk på lik linje med andre sterke næringer i Norge. Det er behov for tiltak, innen utdanning, forskning og innovasjon og like konkurransevilkår, god kapitalforvaltning, og bærekraft. Vi trenger en finansnæring som ivaretar både små og store markedsaktører, privat- og bedriftskunder, bygd og by.

Regulering av byggevirksomheten

YS er enig med kommisjonen om at det må komme tiltak som reduserer kostnadene og øker produktiviteten og seriøsiteten innen bygg og anlegg. En økende befolkning med en større andel som bosetter seg i byer, og høy boligpris- og gjeldsvekst, fordrer at man raskt finner tiltak som øker tilgangen til tomter, korter ned på planperioden og øker utbygningstakten i bynære områder.

Arbeidstidsreguleringer

Kommisjonen skriver at eventuelle produktivetsgevinster av en mer fleksibel bruk av arbeidskraften må veies mot ulempene for arbeidstakerne ved lang og/eller ugunstig arbeidstid. YS støtter dette og vil peke på at slike ulemper ikke ble vektlagt da at de nylige endringene i arbeidsmiljøloven ble vedtatt. YS forutsetter at arbeidstidsutvalget vil gå grundig inn i så vel produktivetsgevinster som ulemper for den enkelte, i sin gjennomgang av arbeidstid.

Arbeidstid må balanseres mellom hensyn til lønnsomhet, helse og sikkerhet. YS mener at det først og fremst er partene i arbeidslivet som har den helhetlige kompetansen på dette, og som kan veie hensynene godt. Vi vil påpeke at systemet for å fastsette arbeidstidsordninger har vært effektivt og løst konflikter. Større tilgang til helsepersonell og bedre samsvar mellom investeringer, kompetanse og personellressurser kan redusere problemet med for dårlig utnyttelse av dyrt utstyr på sykehusene, slik kommisjonen peker på.

Effektivisering av offentlig sektor

YS støtter kommisjonens vurdering av at det er et stort potensiale for produktivetsforbedring i offentlig sektor. Kompleksiteten i mange av de offentlige oppgavene er stor, og tiltak må utredes grundig. Byråkratiet i offentlig forvaltning har ofte sammenheng med politiske vedtak som i stor grad detaljregulerer, og i liten grad stiller krav til resultater.

Offentlige investeringer har for ofte kompetansespråk mellom tilbydere og kjøper. Anbuds- og vedtaksprosedyrer har strukturelle svakheter. Bedre struktur må sikre at sluttkostnad og kvalitet ligger innenfor rammene i investeringsvedtakene. Derfor må det etableres prosedyrer som sikrer dette. En mulighet kan være økonomisk medansvar for - eller garantier fra -

tilbyder om at alt som skal være gjort for at prosjektet er fullført, og som vil påvirke total kostnadene, skal være vurdert, estimert og informert om.

Kapasitetsutnyttelse og bedre samsvar mellom tilbud av tjenester og behov er også områder som kan forbedres. For YS er det viktig at partene i de enkelte etater og virksomheter blir involvert i dette arbeidet.

God og tydelig ledelse vil etter vårt syn være viktig for en effektiv offentlig sektor, og avgjørende for at partssamarbeidet lokalt og sentralt skal fungere.

Offentlig sektor sysselsetter i dag 30 prosent av arbeidsstyrken. Det viktigste er å benytte ansattes ressurser og kompetanse på en måte som fremmer produktivitet. Sektoren ivaretar en rekke formål både som tjenesteleverandør og myndighetsutøver, og er demokratisk styrt og kontrollert. Offentlig sektor har noen særtrekk som gjør at konkurranse ikke alltid virker produktivitetsfremmende.

Produktivitetskommisjonen peker på at det største potensialet for å bruke tiden mer effektivt, er å løse oppgavene på en ny måte. Da må også kompetansen benyttes bedre. Tall fra YS arbeidsbarometer viser at 1 av 4 arbeidstakere har kompetanse de ikke får brukt. Kommisjonen viser blant annet til sykehusene i Finland der produktiviteten er høyere enn i Norge blant annet som en følge av bedre samspill mellom de ulike faggruppene i sykehusene. Vi håper at kommisjonen fremmer forslag og ideer som fører til bedre utnyttelse av kompetansen.

Kommisjonen peker på at ikke alle tjenester er like velegnet for konkurranseutsetting, og at konkurranse i noen tilfeller reduserer produktiviteten. Et eksempel kommisjonen selv trekker frem, er at private tilbydere overtar grupper som er minst ressurskrevende, og overlater til offentlig sektor å tilby tjenester til mer ressurskrevende grupper (fløteskumming.)

YS er enige i at dagens omfattende mål- og resultatstyring kan generere unødig byråkrati. Detaljnivået i departementenes styring kan ofte hemme underliggende enheter og etaters omstilling. Flere steder i rapporten pekes det på at det er behov for tydeligere mål i offentlig sektor dersom produktiviteten skal økes. Det er også behov for færre mål, og målene må knyttes tettere til kjerneoppgavene. Et eksempel som kommisjonen selv trekker frem, er politiet som i alt har 152 punkter (mål, delmål med videre). Vi støtter derfor forslaget om færre mål og sterkere resultatansvar.

YS vil peke på at det å fjerne mål i seg selv ikke nødvendigvis medfører mindre arbeid. Offentlige oppgaver er nedfelt i lover, forskrifter og instruksjoner, og målstyringen er opprettet som et verktøy for å sikre etterlevelse av disse. Forvaltningens mål og krav til forsvarlig behandling er de samme selv om målfestingen fjernes fra virksomhetsplanene. Det vil fortsatt være behov for at klare regler og rutiner sikrer rettsvern og likeverdige tilbud innenfor lovverket.

Produktivitetskommisjonen peker på at New Public Management (NPM) har medført både økt kontrollbehov og strengere krav til dokumentasjon. Etter YS mening er mindre kontroll og rapportering et velegnet produktivitetsfremmende tiltak.

En del tjenesteyting, særlig i kvinnedominerte sektorer der det offentlige står for tjenestene, kjennetegnes av et lavt investeringsnivå i produktivitetsfremmende teknologi. Dermed brukes ansattes arbeidstid til unødvendige oppgaver. Dette gjelder særlig for tjenester som vil etterspørres sterkere i årene fremover. Det vil være nyttig å se nærmere på hvorfor teknologi ikke etterspørres i disse sektorene, og hvordan offentlig sektor kan utvikle en innovasjonskultur der det er større rom for prøving og feiling.

Kommisjonen peker på at et gjennomarbeidet og godt kunnskapsgrunnlag er en forutsetning for å lykkes med reformer. Derfor er det også viktig at utredningsinstruksen etterlevs. Dette er ikke alltid tilfelle, blant annet når det gjelder endringene i Skatteetaten. I kommisjonens rapport pekes det på betydningen av vellykket partssamarbeid som et suksesskriterium for å få til nødvendige endringer. Den peker på at et nasjonalt og velfungerende partsamarbeid er nødvendig dersom en reform skal lykkes. YS støtter dette.

Utdanningssektoren

YS støtter kommisjonens syn på at kunnskapskapitalen er samfunnets viktigste ressurs og grunnlag for høy produktivitet, og at det er behov for offentlig styring av kunnskapsproduksjonen. Når det offentlige i all hovedsak bærer de økonomiske omkostningene må den samfunnsmessige avkastningen tillegges større vekt enn de individuelle preferansene. Det offentlige må også ta ansvar for å tenke langsiktig når det gjelder å dimensjonere utdanningstilbudet for morgendagens arbeidsliv. YS anser at utvalget gir en god beskrivelse av både situasjonen i utdanningssektoren og av de utfordringene vi står overfor.

Utdanningssystemet spiller en aktiv rolle i norsk økonomi. Målsettingen er å ha *rett kompetanse på rett plass til rett tid*. Norge skal ha en bredde i sitt utdanningstilbud, men vi må sørge for at det er et godt samsvar mellom den kompetansen vi velger å produsere og den kompetansen arbeidslivet har behov for. Utdanning skal bidra til å understøtte produktiviteten, ikke motsatt. Derfor er dimensjonering en viktig og riktig vei å gå.

Grunnopplæringen

YS støtter forslaget om å prioritere tidlig innsats for de yngste elevene. Ved å bruke ressurser på å legge et godt grunnlag tidlig i utdanningsløpet, vil sjansen for bedre læringsutbytte etter fullført obligatorisk opplæring være større, og sjansen for frafall i videregående opplæring mindre. YS forstår kommisjonens tankegang om at en slik satsing kan medføre en mer effektiv læringsprosess der det kan være mulig å få samme læringsutbytte etter 9 års grunnopplæring som vi i dag forventer etter 10 år. Vi ønsker ikke at det skal vurderes å redusere den obligatoriske opplæringen til 9 år. 10-årig obligatorisk grunnopplæring bidrar til å holde kunnskapsnivået for hele

befolkningen på et høyt nivå. Målsettingen må heller være å få et høyere læringsutbytte og kunnskapsnivå etter 10 år enn det vi i dag har.

YS vil peke på at Norges godt utbygde utdanningssystem, omfanget på den obligatoriske utdanningen, og alles rett og plikt til utdanning, har vært en viktig og vesentlig faktor i forhold til utviklingen av vårt velstandssamfunn. YS ser heller ikke behov for å vurdere å gjøre hele eller deler av videregående skole obligatorisk, heller ikke hvis grunnopplæringen blir redusert med ett år. Siden innføring av rett til videregående opplæring ble innført, har andelen av ungdomskullet som søker seg til videregående opplæring ligget stabilt på rundt 98 %. Når ungdommen i så stor grad selv vurderer videregående opplærings som nødvendig, vil det være liten effekt av å gjøre videregående opplæring obligatorisk.

YS støtter utvalgets vurdering av at lærernes arbeidstid i større grad bør brukes til undervisning. Det er også behov for å styrke det administrative støtteapparatet for å styrke det pedagogiske lederskapet. For å få til dette, er det nødvendig å åpne opp for andre yrkesgrupper som kan ivareta oppgaver som ligger i skolehverdagen.

YS er i likhet med utvalget bekymret for det store frafallet i videregående opplæring, spesielt det høye frafallet innen de yrkesfaglige studieretningene. Årsaken er sammensatt, og det er en stor utfordring å finne gode og virkningsfulle løsninger. Vi kan ikke se at utvalget peker på prøvde tiltak. En juridisk vurdering av å lovfeste rett til læreplass, konkluderte med at dette er problematisk. YS mener bedre dimensjonering er en løsning for å få bedre samsvar mellom antall læreplasser og søkere innen de ulike fagene.

Fagskolene er en av flere yrkesrettede utdanningsveier som blir viktigere fremover.

Høyere utdanning

YS støtter utvalgets syn på at god informasjon og karriereveiledning er nødvendig for å sikre gode utdanningsvalg. Vi støtter også forslaget om bedre studiefinansiering hvis dette legges opp slik at studentene blir mer målrettet i sine valg, reduserer mulighetene for å velge horisontalt framfor vertikalt, og at den tiden mange studenter av økonomiske hensyn bruker på inntektsgivende arbeid i stedet kan brukes til studier. Dette fordrer en utvidelse av studiestøtten fra 10 til 11 måneder. De økte kostnadene til et slikt tiltak vil delvis betale seg ved bedre gjennomstrømming i høyere utdanning. I tillegg kan antall år for studiestøtte reduseres. En slik prioritering vil redusere muligheten til å ta årsstudier som ikke har noen naturlig sammenheng med hovedutdanningen.

Vi har hatt en høy produksjon av mastergrader som ikke peker mot noe yrke i enden av utdanningsløpet. Kunnskapen som tilføres under utdanning er utydelig, både i jobbsammenheng og i annen anvendelse. Nyutdannede med mastergrader uten spesifikk yrkeskompetanse kommer likevel inn på arbeidsmarkedet. For eksempel ansetter nå Nav samfunnsvitere der det før ble ansatt sosionomer. Hvis sosionomutdanningen er vel så relevant for

arbeidsoppgavene, betyr det at mastergradene i seg selv fortrenger kortere utdanninger og skaper en konkurransesituasjon som presser ungdom til å ta en mastergrad for å få seg jobb. Slik sett kan overproduksjon i universitetssektoren bidra til mer overproduksjon i universitetssektoren. UH-sektoren og deres ansatte kan tjene på det, men samfunnsøkonomisk er det ulønnsomt.

YS støtter ikke forslag om innføring av studieavgift. Dette kan medføre en sosial skjevhet i rekruttering til høyere utdanning. Det er evner og ambisjoner som skal være avgjørende for utdanningsvalgene den enkelte tar, og ikke foreldrenes sosiale eller økonomiske forutsetninger.

Etter- og videreutdanning:

Mange av dagens vekstnæringer var ikke påtenkt for bare noen få tiår siden. Samtidig erfarer vi store omstillinger i mange bransjer. Kompetansen til omstilling kan bli et av våre viktigste fortrinn. Det forutsetter at arbeidstakere oppdaterer seg. Krav til oppdatering og etterutdanning er for viktig til at det bør overlates til arbeidstakerne alene. YS mener at etter- og videreutdanningstilbud til voksne må bli bedre tilgjengelig, og være bedre tilpasset bedriftenes behov.

Samferdselssektoren

En effektiv infrastruktur er viktig for den økonomiske veksten i Norge. Dårlige prioriteringer ved valg av veiprosjekter gjør at vi får mindre igjen for investeringene i samferdsel enn vi kunne ha fått, og dette hemmer produktiviteten i næringslivet og dermed den økonomiske veksten i landet. YS' medlemmer er avhengige av at Norge legger til rette for næringsvirksomhet og trykker arbeidsplasser. Infrastruktur er både en konkurransefaktor og kostnadsdriver i all næringsvirksomhet. Byråkratiske og dårlige beslutningsprosesser og mangel på langsiktighet hemmer effektiv utbygging. YS støtter kommisjonens forslag om å legge om, forenkle og langsiktiggjøre disse prosessene.

Gjennomføring av reformer

Kommisjonen peker på at et gjennomarbeidet og godt kunnskapsgrunnlag er en forutsetning for å lykkes med reformer. YS støtter dette og vil fremheve at man i staten har velegnede verktøy for å kunne lykkes. Utredningsinstruksen, hovedavtalen i staten og veilederen «personalpolitikk ved omstillingsprosesser», utgjør et godt rammeverk for reformarbeidet i staten. Dessverre registrerer YS at myndighetene ikke alltid følger disse, og vi har merket oss kommisjonens omtale av at Riksrevisjonen og Difi kritiserer myndighetene for manglende etterlevelse. I den pågående reformen om samordning av skatte- og avgiftsforvaltningen er det besluttet at en rekke oppgaver skal flyttes fra tollvesenet til skatteetaten. YS vil påpeke at prosessene har vært lukket og at de ansatte har hatt liten reell medbestemmelse.

Internasjonale studier som kommisjonen viser til, viser at for å lykkes med reformer bør myndighetene oppfylle en del vilkår. Dette omhandler blant annet solid forskning/analyser, bred involvering og medvirkning av partene i

arbeidslivet, god kommunikasjon, deltakelse av involverte enheter/ etater, realistiske tidsløp og involvering av offentligheten før beslutninger fattes. Vi mener at myndighetene i denne saken har brutt disse vilkårene. Vi deler derfor Riksrevisjonen og Difis kritikk, og legger til grunn at det pågående arbeidet kan bidra til at instruksen blir fulgt for ettertiden.

For en rekke store, norske, offentlige investeringsprosjekter har det vært betydelige forskjeller mellom tidlig prisestimat og faktiske kostnader. YS støtter derfor kommisjonens anbefaling om at det må vies større oppmerksomhet og mer systematiske beregninger av de første kostnadsestimatene og en økt ansvarliggjøring av prosjektpådrivere og eiere. Myndighetene bør vurdere kravene til kostnadsanslag av offentlige investeringsprosjekter på nytt for å sikre bedre kontroll med kostnadene i statlige investeringsprosjekter.

Med hilsen

Jorunn Berland /s/
YS-leder